

واژه های اشکاشمی و بعضی محلات که به این زبان نامگذاری شده و معنی آنها به فارسی



طرح دیزاین: عبدالصبور: عریف "سپندکوهی"



نویسنده: هزاره بیک "سوداسپندکوهی"

اشکاشمی	فارسی
تا ، تات	1. پدر
نان	2. مادر
زوس	3. پسر
شتاک - اودوغد	4. دختر
زامن	5. بچه
فرو	6. برادر
اِخا	7. خواهر
بجی-فَخ	8. کاکا
خلک	9. ماما
فَخ زوس	10. پسر کاکا
خلک زوس	11. پسر ماما
خوله	12. خاله
چت	13. خرد
کنه	14. کلان
کت	15. کوتاه
فَزِد	16. دراز
لیپ	17. زیاد
جک	18. همه

حیوانات

غو	19. گاو
کژک	20. برزه گاو
وسوک	21. گوساله

قروک	22.	اسپ
تایی	23.	کره اسپ
خور	24.	خر
قز	25.	بز
نرک	26.	مذکر
شخ	27.	مونث
مهل	28.	گوسفند
وروک	29.	بره
شتتوک	30.	بچه یا چوچه بز
کد	31.	سگ
ورک	32.	گرگ
اورفخ	33.	روباه
سی	34.	خرگوش
پورک	35.	موش
فوخس	36.	مار

پرندہ گان

وژپرژ	37.	کوک
کوفید	38.	کفتر
کرچین	39.	مرغ
مرغوک	40.	گنجشک
بی بوک	41.	هدهد
کفژاک	42.	غلبک

غلجات

غاندم	43.	گندم
شوکالی	44.	باقلا
کراش	45.	پتک
ورفس	46.	جو
وژدین	47.	ارزن
کتانک	48.	زغیر
دنیک	49.	برنج
ولوک	50.	آرد
سفوک	51.	سیوست

اعضای بدن

سور	52.	سر
غول	53.	گوش
خام	54.	چشم
قریخ	55.	ابرو
پاتیکی	56.	مژگان
پشر	57.	رخسار
نیخ	58.	بینی
برت	59.	بروت
فین	60.	ریش
فخ	61.	دھن

دندان.....	62.
داند.....	62.
گلو.....	63.
غال.....	63.
شانه.....	64.
کتف.....	64.
دست.....	65.
دوست.....	65.
پنجه.....	66.
نرخوک.....	66.
ناخن.....	67.
انگیت.....	67.
پشت.....	68.
کماک.....	68.
کمر.....	69.
مید.....	69.
قبرغه.....	70.
ولبخ.....	70.
چاربند.....	71.
شَفَجی.....	71.
زانو.....	72.
زنگ.....	72.
پا.....	73.
پا.....	73.
موی.....	74.
سغند- غینوک.....	74.
دل.....	75.
افزوک.....	75.
گرده.....	76.
گوله.....	76.
خون.....	77.
وین.....	77.
گوشت.....	78.
پتف.....	78.
یک.....	79.
واک.....	79.
دو.....	80.
دو.....	80.
سه.....	81.
روی.....	81.
چهار.....	82.
خفور.....	82.
پنج.....	83.
پونز.....	83.
شش.....	84.
شش.....	84.
هفت.....	85.
اوقد.....	85.
هشت.....	86.
آت.....	86.
کوه.....	87.
آلخ.....	87.
راه.....	88.
شافل.....	88.
آفتاب.....	89.
ریموزد.....	89.
مرده.....	90.
ملوک.....	90.
مرد.....	91.
مالاک.....	91.
امروز.....	92.
نهر.....	92.
مهتاب.....	93.
لمیک.....	93.
هست.....	94.
اوست.....	94.
گفت.....	95.
غژد.....	95.
آنجاه.....	96.
ودهک.....	96.

97. اینجا.....	مدک
98. بیا.....	ایس
99. آمد.....	آغد
100. رفت.....	توغود

حالا بعضی از اسامی اشکاشم و معنای آنها درین زبان

داروند : در اصل داروین بوده که دار در لغت بمعنی درخت ،حوبه دار و وین در زبان اشکاشمی بدو معنی آمده اول خون ، دوم دیدن ضمیر اشاری میباشد یعنی دار را ببین که بقول گذشته گان گهنگاران را درین محل شکنجه میکردند.

لمیک دره : در زبان اشکاشمی مهتاب را لمیک میگویند و موقعیت آن دره بشکل مهتاب یا هلال میباشد
غالیک : دره است در سمت شمال غرب اشکاشم . غال بمعنی گلو یعنی دره گلو مانند.
ایل-الیک : اسم جمع ایلاق که بعضی از اسماها در این جا ذکر شده مانند مرواری ایل، پرولیک، پوتاول، سک ایل ، ویناویل و غیره

کیند : تیه یا طل سکو : بمعنی بام که چند محل به این نام مسمی است که با تغیر حرف یا حذف باز هم همان معنی را افاده می کند مانند سکی کند که سکودکیند بوده یعنی بام تپه ،کیند کود – کود مخفف سکود که طل یا بام مانند
کنگرک : که در اصل کیند رگ بوده یعنی ریشه یا آخر تپه .

غار فیخ : در اصل غار فُخ یعنی دهنه غار
سکمال : در اصل سکومحل یعنی بام منطقه از نظر موقعیت بلند است
گوزاز : بمعنی چمن ،چمنزار مانند دیرگوزاز ، چمن دور ، غرنی گوزاز ، یقیق گوزاز ،خست گوزاز و چمن آبدار.

امبول : محل که امبی زیاد داشته باشد مانند امبول قَین ،امبوله زار، غول امبول که قَین به معنی ریش و غول دومعنی دارد اول گوش دوم سرتنبه یعنی ناقبول در جمله کلان رامعنی میدهد
خرف : درگاب، دریاچه مانند پتر خرف ، او قَدخرف =هفت درگاب، دارون خرف ، خرفچیکد ، وین خرف ،خم خرف و غیره

خان : به معنی خانه مانند خلخان ،دشتی خان ،زرخان، در زیباک - کلخان ،تشان ،سونگ خان و حرم خان در اشکاشم.

حرم : به معنی دالان ،شرن ،صالون که دارای پنج ستون و دو تیر دارد و برای نشستن در تابستان میباشد.
پتر : فعلان بنام فطور یاد میشود و گرنه بزبان اشکاشمی پت بمعنی تلقان و بورن به معنی تکیدن یاسابدن را گویند که در اصل پت یور بوده چرا که در بهار نسبت کم آبی مردم اشکاشم به پتر یا فطور فعلی آسیاب میرفتند که محل تلقان شکی و هم چنان در زبان واخانی هم به تلقان پت میگویند.

جیر : جای سنگچل دار یا جردار مانند جیربن ،بیخ جر ، جیر غریک که غریک رشقه را گویند.

تند : تپه انوار یا بق مانند شیرتند ،بارتند در فارسی تند= تیزو چالاک را معنی میدهد.

شویلاس : شو بمعنی سیاه و پلاس گلیم بزی ، نام کوه ای درخوشپاک.

تهیه و ترتیب : عبدالصبور عریف سپندکوهی